

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครุภาคใต้" มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาชาย
และนักศึกษาหญิง

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย
ของวิทยาลัยครู 5 แห่ง ในภาคใต้ จำนวน 300 คน เป็นชาย 150 คน หญิง 150 คน
การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Randon Sampling)
วิทยาลัยครูที่เป็นตัวอย่างประชากร มีดังนี้ คือ

1. วิทยาลัยครูภูเก็ต
2. วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
3. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
4. วิทยาลัยครูสงขลา
5. วิทยาลัยครูยะลา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบเติมคำและให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามชนิดปลายเปิด ให้เติมชื่อวรรณกรรมร้อยกรองและข้อเสนอแนะอื่น

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ช่วยพิจารณาความถูกต้อง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 10 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
แบบสอบถามในตอนที่ 1, 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
แบบสอบถามในภาคที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและเลขคณิต
(X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญ ของแบบสอบถาม

แต่ละข้อโดยใช้ค่า t (t -test)

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที 1, 2, 3, ที่ได้เสนอในรูปตาราง
ประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

1. นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 50 เป็นชาย และร้อยละ 50 เป็นหญิง
2. นักศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 89.67 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 8.00 และนับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 2.33
3. ระดับชั้นของนักศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 ร้อยละ 61.67 ปริญญาตรีปีที่ 2 ร้อยละ 38.33
4. คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.50 - 3.00 ร้อยละ 34.00 สูงกว่า 3.00 ร้อยละ 27.66 และต่ำกว่า 2.50 ร้อยละ 29.33
5. นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาวินิจฉัยครุฑนครศรีธรรมราช ร้อยละ 28.33 นักศึกษาวินิจฉัยครุฑสุราษฎร์ธานี วินิจฉัยครุฑสงขลา วินิจฉัยครุฑยะลา ร้อยละ 20.00 และวินิจฉัยครุฑภูเก็ต ร้อยละ 11.67

2. เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองระหว่างนักศึกษาชาย นักศึกษาหญิง

โดยทั่ว ๆ ไป ความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และการศึกษาระดับความสนใจของนักศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความสนใจการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองมาก
2. บุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมากที่สุด คือ ครู อาจารย์ รองลงมาคือ ความสนใจด้วยตนเอง

3. แหล่งคนควาที่นักศึกษาทั้งชายและหญิงใช้ในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองเป็นอันดับแรก คือห้องสมุดโรงเรียน รองลงมา คือสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
4. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงเห็นว่า คุณค่าที่ได้รับมากที่สุดจากการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง คือทำให้เกิดความชื่นชมในความไพเราะและความงดงามของภาษา ได้รับความรู้ คติชีวิต แรงคิดและขอเพื่อนใจต่าง ๆ ได้รับความสุขและความเพลิดเพลินใจ
5. คำประพันธ์ที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงชอบมากที่สุด คือกลอน รองลงมา คือโคลง และคำประพันธ์ที่นักศึกษาชอบน้อย คือ ร่าย
6. ประเภทวรรณกรรมร้อยกรองที่นักศึกษาชายสนใจมาก คือ เสภา เช่น เสภาขุนช้างขุนแผน ส่วนนักศึกษาหญิงสนใจสุภาพิตและบทสอนใจ รองลงมาทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงสนใจทรอยกรองสั้น ๆ
7. รสวรรณคดีในวรรณกรรมร้อยกรองที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงชอบมาก คือบทพรรณนาความงามต่าง ๆ บุคคล ธรรมชาติ และอื่น ๆ
8. แนวคิดในวรรณกรรมร้อยกรองที่นักศึกษาทั้งชายและหญิงชอบ คือ วรรณกรรมร้อยกรองที่มีแนวคิดสะท้อนภาพสังคม การเมือง และเหตุการณ์ปัจจุบันต่าง ๆ แนวคิดเกี่ยวกับ คติธรรม ปรัชญาชีวิต
9. นักศึกษาชายชอบนิราศภูเขาทองเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ลิลิตพระลอ ส่วนนักศึกษาหญิงชอบกาพย์เห่เรือ ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ รองลงมา คือนิราศภูเขาทอง
10. นักศึกษาชายมีความเห็นว่าวรรณกรรมที่ให้ความรู้ คติชีวิต ค่านิยมที่ดี เป็นอันดับแรก คือสุภาพิตพระร่วง รองลงมา คือมหาเวสสันดรชาดก ส่วนนักศึกษาหญิงเห็นว่าวรรณกรรมที่ให้ความรู้ คติชีวิต และค่านิยมที่ดีเป็นอันดับแรก คือมหาเวสสันดรชาดก รองลงมาคือสวัสดิรักษาของสุนทรภู่
11. นักศึกษาชายเห็นว่าวรรณกรรมที่มีเนื้อหาชวนอ่าน และสนุกสนานเป็นอันดับแรก คือ เสภาขุนช้างขุนแผน รองลงมาคือ ระเเคนล้านไค ส่วนนักศึกษาหญิงเห็นว่า ระเเคนล้านไค

มีเนื้อหาชวนอ่านและสนุกสนานเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เสภาขุนช้างขุนแผน

12. ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความเห็นว่าวรรณกรรมที่ควรค่าองไว้ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบไปเป็นอันดับแรก คือมหาเวสสันดรชาดก รองลงมา คือเสภาขุนช้าง-ขุนแผน

13. นักศึกษาชายเห็นว่าวรรณกรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน อันดับแรก คือกฤษณาสมภพของคำฉันท์ รองลงมา คือสุภาษิตพระร่วง ส่วนนักศึกษาหญิงเห็นว่าอันดับแรก คือสุภาษิตพระร่วง รองลงมาคือ โคลงโลกนิติ

14. นักเขียนวรรณกรรมร้อยกรองในอดีตที่นักศึกษาชายหญิงสนใจศิลปะการเขียนมากที่สุด คือ สุนทรภู่ รองลงมานักศึกษาชายสนใจแนวการเขียนของ กรมพระยาเดชาดิศร นักศึกษาหญิงสนใจแนวการเขียนของ เจ้าฟ้าพรรณทิเบศร์

15. นักเขียนวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันที่นักศึกษาสนใจแนวการเขียนเป็นอันดับแรก คือ เทวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองลงมานักศึกษาชายสนใจแนวการเขียน ของ จิตร ภูมิศักดิ์ ส่วนนักศึกษาหญิงสนใจแนวการเขียนของ อังคาร กัลยาณพงศ์

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรอง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง เรียงตามความถี่สูงสุดไปหาค่าสุด การสรุปผลจะ เสนอเฉพาะความคิดเห็นที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความเห็นในอันดับสูง 3 อันดับ ดังนี้

1. วรรณกรรมร้อยกรองที่นักศึกษาชายสนใจและ เคยอ่าน คือ ลิลิตพระลอ พระอภัยมณี และขุนช้างขุนแผน ส่วนนักศึกษาหญิงสนใจ และเคยอ่าน ลิลิตพระลอ ขุนช้างขุนแผน และอิเหนา

2. นักศึกษาชายมีความเห็นว่าวรรณกรรมร้อยกรองที่ควรกำหนดให้แก่นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในระดับปริญญาตรีอ่าน คือ ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี รามเกียรติ์ ส่วนนักศึกษาหญิง เห็นว่าควรกำหนดให้อ่านเรื่อง รามเกียรติ์ ลิลิตพระลอ และตำนานภูกระดึง

3. ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่สนใจวรรณกรรมร้อยกรอง เพราะได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน คติสอนใจ และแนวคิดที่ดี และสนใจ เพราะมีความไพเราะ มีความหมายลึกซึ้ง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

4. นักศึกษาชายส่วนใหญ่สนใจวรรณกรรมร้อยกรองโบราณเพราะได้เปรียบเทียบกับสังคมโบราณกับสังคมปัจจุบัน ส่วนนักเรียนหญิงสนใจเพราะสะท้อนสภาพสังคมสมัยนั้น ๆ ได้ดี

5. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงสนใจวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันเพราะสะท้อนสภาพสังคมของบ้านเมืองในปัจจุบันได้ดี ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่งคิดในการดำเนินชีวิต

นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงบางส่วนเห็นว่าร้อยกรองปัจจุบันมีลักษณะเรื่องราว และการบรรยายเป็นจริงมากกว่าวรรณกรรมร้อยกรองในอดีต

6. ปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาชายหญิงประสบในการศึกษาวรรณกรรมร้อยกรอง คือ ศัพท์บางคำที่ยากในการแปลความและตีความ หนังสือที่อ่านและค้นคว้ามีน้อย บางเล่มหาอ่านได้ยาก อ่านแล้วไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของผู้ประพันธ์และคำประพันธ์ มีปัญหาในการถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว ชาคผู้ให้ความรู้ที่มีความถนัดเฉพาะในเรื่องวรรณกรรมร้อยกรอง

7. วิธีการที่ช่วยให้การเรียนวรรณกรรมร้อยกรองน่าสนใจ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่เห็นว่าควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกศึกษาวรรณกรรมร้อยกรองตามความสนใจและความถนัด และควรปลูกฝังความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถม ควรเชิญผู้ประพันธ์ร้อยกรองมาให้ความรู้แก่นักศึกษา และควรนำวรรณกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริงมาสอน ถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับร้อยกรองในแง่ต่าง ๆ เช่น คติ แนวคิด อย่างสม่ำเสมอ

ขอเสนอแนะอื่น ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ได้รับคุณค่าด้านต่าง ๆ มาก นักศึกษาต้องการฝึกฝนทักษะในการวิเคราะห์ข้อเขียนอย่างมี วิจารณ์ญาณ เพื่อทราบที่ดีหรือไม่คืออย่างไรและรู้จักพิจารณาสิ่งที่ดีในข้อเขียนไปใช้ประโยชน์ ในการดำเนินชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกการอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ดังนี้

1. ความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองโดยทั่ว ๆ ไป

จากการวิจัยผลปรากฏว่าทั้งนักศึกษชายและนักศึกษาหญิงสนใจวรรณกรรม ร้อยกรองมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วรณี สุนทรเวช¹ ที่ปรากฏว่า วรรณคดีที่ นักเรียนสนใจส่วนใหญ่เป็นวรรณคดีร้อยกรอง และสุนทรี เณติมพงศ์ธร² ซึ่งปรากฏว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ชอบอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู อาจารย์ มีอิทธิพลเป็นอันดับแรก ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนวิชา ภาษาไทยทุกคนควรจะได้ฝึกฝนตนเองให้มีนิสัยรักการอ่าน ให้ความสำคัญในการพิจารณาวรรณกรรม ต่าง ๆ เป็นที่พึงของนักศึกษา สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านได้ พยายามศึกษา ทฤษฎีและหลักการตลอดจนเทคนิควิธีสอน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทยได้ผลดียิ่งขึ้น

¹วรณี สุนทรเวช, "ความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กอายุ 11 - 16 ปี" หน้า 110 - 118.

²สุนทรี เณติมพงศ์ธร "ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรองไทย" หน้า 107.

แหล่งคุณค่าที่นักศึกษาใช้ในการค้นคว้ามากที่สุดของหอสมุดของโรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษา ฉะนั้นโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยควรจะให้ความสำคัญต่อหอสมุดให้มีหนังสือสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ไต่ค้นคว้าได้อย่างเพียงพอ

2. เปรียบเทียบความสนใจของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

ด้านคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง นักศึกษาทั้งชายและหญิงเห็นว่า คุณค่าที่ได้รับมาก คือ ทำให้เกิดความชื่นชมในความไพเราะและความงดงามของภาษาและได้รับความสุขความเพลิดเพลินให้ปรัชญาชีวิตและพัฒนาความคิดให้สูงขึ้น ซึ่งแสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ของเรายังเห็นความสำคัญของวรรณกรรมร้อยกรอง และยังมีนิมิตอันลิลิตพระลอ ชุนชางชุนแผน รามเกียรติ์อยู่ในระดับมากทั้งชายและหญิง เป็นเรื่องที่น่ายินดีและชื่นชมที่นักศึกษายังสนใจในวรรณคดีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ด้านประเภทของวรรณกรรม ผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงชอบกลอนมากที่สุด ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสมสมัย แข่งขัน¹ และสุนทรี เฉลิมพงศ์ธร²

ด้านศิลปะการเขียนของกวีโบราณ ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ชอบศิลปะการเขียนของ สุนทรภู่มากที่สุด อาจเป็นเพราะกลอนเป็นคำประพันธ์ที่อ่านเข้าใจง่ายไม่ค้อมีศัพท์ ยากเหมือนคำประพันธ์ชนิดอื่น ๆ และสุนทรภู่มิใช่เป็นกวีที่มีคุณลักษณะพิเศษในการเขียนกลอนได้ไพเราะมีสัมผัสในเป็นคู่ ๆ ทำให้เพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น

¹สมสมัย แข่งขัน "ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2" หน้า 71

²สุนทรี เฉลิมพงศ์ธร "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรองไทย" หน้า 108.

ส่วนศิลปะการเขียนของนักเขียนร้อยกรองปัจจุบันนี้ ทั้งนักศึกษายายและนักศึกษาหญิงชอบศิลปะการเขียนของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ มากที่สุด ซึ่งต่างกับผลการวิจัยของ ยุกา โชติเกียรติ¹ ที่พบว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบอ่านบทร้อยกรองของ ม.ล. ปิ่น มาลากุล และสุนทรี เฉลิมพงศ์ธร² ที่ปรากฏว่า นักเรียนชายชอบ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล มากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงชอบ ประวิตร โพธิาสันต์ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในชั้นมัธยมได้อ่านหนังสือในวงแคบกว่า คือเฉพาะที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียน และอาจเป็นเพราะวัยที่แตกต่างกันกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีก็ได้ จึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรอง

ความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษายายและนักศึกษาหญิงที่สนใจวรรณกรรมร้อยกรองส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน และมีความเห็นวรรณกรรมร้อยกรองโบราณให้ความรู้ และได้เปรียบเทียบกับสภาพในปัจจุบันได้ดี ส่วนวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้แก่คิดในการดำเนินชีวิตและมีลักษณะเป็นจริงไม่ยืดเยื้อ เหมือนวรรณกรรมร้อยกรองโบราณ

ปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาพบมากที่สุดในการศึกษาวรรณกรรมร้อยกรอง คือ ปัญหาเรื่อง ศัพท์ยาก ในการแปลความและตีความและหนังสือที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องวรรณกรรมร้อยกรองโดยเฉพาะมีน้อย และต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะในวรรณกรรมร้อยกรอง ซึ่งนับว่าเป็นข้อเสนอแนะที่ดีแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจจริงและความสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้ง

¹ยูกา โชติเกียรติ, "ความนิยมในการอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย," หน้า 69.

²สุนทรี เฉลิมพงศ์ธร, "ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรองไทย" หน้า 111.

ส่วนวิธีการที่จะช่วยให้การเรียนวรรณกรรมร้อยกรองน่าสนใจ นักศึกษาเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้เลือกรวณกรรมร้อยกรองที่จะศึกษาตามความถนัดและความสนใจ และ ควรปลูกฝังความสนใจตั้งแต่ชั้นประถม สังเกตจากชื่อวรรณกรรมที่นักศึกษาเสนอมาแสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังนิยมอ่านวรรณกรรมร้อยกรองโบราณอยู่มาก ซึ่งเป็นการยืนยันคุณค่าของ วรรณกรรมเหล่านั้น ส่วนวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันนี้นักศึกษามีอุปสรรคในเรื่องที่หาอ่าน ได้ยากในบางเรื่อง แต่นักศึกษาสนใจมาก อาจเป็นเพราะเป็นนักศึกษาวិชาเอกภาษาไทย และเป็นระดับปริญญาตรีต้องศึกษาคนควาอย่างกว้างขวางในวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ อยู่แล้ว

ก. ขอเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รักและสนใจในวิชาภาษาไทยอย่างแท้จริง เป็นผู้ หันสมัย และใฝ่รู้ ควรสนใจอ่านวรรณกรรมร้อยกรองใหม่ ๆ และแนะนำให้นักศึกษาได้อ่านด้วย

2. ควรขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ในการพิจารณาเลือกรวณกรรม ที่มี ความเหมาะสมและนักศึกษาสนใจมาเข้าห้องสมุดวิทยาลัย และห้องสมุดภาควิชาภาษาไทย ให้เพียงพอเพื่อให้นักศึกษาจะได้หมุนเวียนยืมอ่านได้ทั่วถึง

3. ควรสรรหาวิธีการเรียนที่เหมาะสมให้นักศึกษามีอิสระ และมีแนวศึกษาที่ กว้างขวาง ได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึก ศึกษาคนควากับระดับและภูมิรู้ของตน

ข. ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ในกลุ่มวิทยาลัยครูอื่น ๆ

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของ นักศึกษาเอกภาษาไทย กับนักศึกษาศาสาวิชาเอกอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูเดียวกัน

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาว่ามี ความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร